

HELEN GARNER

De logeerkamer

Vertaald uit het Engels
door Marijke Versluys

*'Het is een voorrecht om voor iemand
een slaappleats te mogen inrichten.'*

Elizabeth Jolley

OM TE BEGINNEN verschoof ik het bed in de lo-geerkamer zo dat het noord-zuid georiënteerd stond. Dan lag de slaper immers op één lijn met de positieve energiestroom van de aarde, of iets van die strekking? Echt iets voor haar om er zo over te denken. Ik maakte het bed zorgvuldig op met de lichtroze dekbedset, want ze stond bekend om haar kleurgevoel, en roze flatteert zelfs een gelig geworden huid.

Wat zou ze prettiger vinden: een plat of een dik kussen? Was ze allergisch voor dons, of was ze er als vegetariër zelfs tegen? Ik zou haar laten kiezen. Ik verzamelde alle losse hoofdkussens die ik in huis had, voorzag ze van een pasgestreken sloop en zette ze opgeschud en wel op een rij tegen het hoofdeinde.

Ik trok de houten jaloezieën op en schoof het raam zo ver mogelijk omhoog. De lucht die binnenzweefde rook naar bladeren, hoewel er geen blad te zien was, tot je de rolhor opende en je naar buiten boog. Ze had maanden gelogeed bij haar nichtje Iris, op de zevende verdieping van een art-decoflatgebouw in Elizabeth Bay, Sydney, met ramen op het noorden die, zo stelde ik me voor, over

een dicht bladerdak van vijgenbomen uitzicht boden op de blauwe vlakke van de haven.

Omdat ik er nog niet aan toe was gekomen een bloembak in de vensterbank te voorzien van geraniums, keek mijn logeerkamer uit op de oude, grijsverweerde schutting tussen mijn tuin en die van mijn dochter Eva. Het schuifraam was weliswaar op het oosten, maar tot laat in de middag weerkaatste er licht tegen de houten zijgevel van Eva's huis. Bovendien was het eind oktober, en in Melbourne betekende dat voorjaar.

Ik maakte me zorgen om haar voeten. Op de kale houten vloer lag alleen een kelim vol slijtplekken. Ze had lange, smalle voeten. Stel dat ze erin bleef haken? Stel dat ze viel? Slippers vond ze meestal overbodig, evenals koffers, beha's, deodorant en een reisstrijkijzer. Ik rolde het gevaarlijke kleed op en mikte het in de schuur achter het huis. Daarna ging ik met de auto naar een winkel tegenover supermarkt Piedimonte, waar ze volgens mijn vriendin Peggy, die verstand heeft van dit soort dingen, kleden met traditionele motieven verkopen. Meteen ontdekte ik een mooi exemplaar: zachtgroene bloemen en zalmkleurige ranken op een lichtbeige ondergrond. Het kleed kwam uit Iran, vertelde de man, en het was met plantaardige kleurstoffen geverfd. Ik nam het omdat het vershoten was. Ze zou het vreselijk vinden als ik spe-

ciaal voor haar iets zou aanschaffen, als ik nodeloze drukte maakte.

Zou ze naar zichzelf willen kijken? Het was maanden geleden dat ik haar voor het laatst had gezien; het enige wat ik wist kwam uit onze mailtjes. Telkens wanneer ze met opgewekt gekwetter slecht nieuws leek te verbergen, bood ik aan om het vliegtuig naar Sydney te nemen. Maar ze hield me af. Ze had een etentje en kon de datum niet verzetten, of er was geen slaappleaats voor me, of ze wilde niet dat ik geld over de balk gooide. Als er geen spiegel in haar kamer hing, vatte ze dat misschien verkeerd op. Achter de boekenkast in mijn werkkamer vond ik er een die ik bij een Aziatische winkel aan Barkley Square had gekocht maar nooit had gebruikt: een hoog, smal stuk spiegelglas zonder lijst; aan de boven- en onderrand zat nog een reep dubbelzijdig plakband. Ik koos er een niet al te opvallend plekje voor, vlak bij de deur, en drukte hem stevig tegen het pleisterwerk.

Op het nachtkastje legde ik een waaier van akkoordenschema's neer zodat we weer eens wat op onze ukeleles konden proberen – 'Pretty Baby', 'Don't Fence Me In', King of the Road'. Ik zette de schaarlamp in een mooie hoek en gaf een kan met takken een plaatsje ernaast – onbestemd groen dat ik bij de schuur had ontdekt. Vervolgens liep ik via de gang naar mijn slaapkamer aan de voorkant,

waar ik met mijn schoenen aan op bed ging liggen. Het was vier uur in de middag.

Tien minuten later werd ik wakker van een afgrijselijk tweetrapsgerinkel, zo akelig, zo allesoverheersend dat ik dacht dat iemand een steen door het zijraam had gegooid. In angst en beven rende ik de kamer uit en de gang door. Nergens bewoog iets. Het was stil in huis. Ik had het zeker gedroomd. Maar halverwege de keuken schitterde iets vreemds aan de rand van de oude gangloper. Ik stapte eroverheen de logeerkamer in. De spiegel was niet meer. De muur was kaal en het Iraanse kleed lag onder de glinsterende glasscherven.

Ik veegde met stoffer en blik, ik bewerkte het kleed met de rietbezem, ik stofzuigde met weloverwogen zigzaghalen. De spiegelsplinters waren gemeen scherp en hardnekkig, en soms zo minuscuul dat het niet meer dan lichtfonkelingen waren. Ze verstopten zich in de rug van het kleed, in de pool. Ik ging op mijn knieën zitten en peuterde ze er met mijn nagels uit. Toen het donker werd en ik niet verder kon, belde mijn zus Connie.

‘Is er een spiegel kapotgevallen? In haar kamer?’

Ik zweeg.

Toen zei ze zachtjes maar nadrukkelijk: ‘Niets tegen Nicola zeggen!’

*

‘Komt ze drie weken logeren?’ vroeg mijn vriend Leo, de psychiater. Die zaterdagavond zat ik in South Yarra in zijn spartaanse keuken te kijken terwijl hij het eten klaarmaakte. Hij goot de pasta in een vergiet en hutselde hem om en om. ‘Waarom zo lang?’

‘Ze heeft zich hier ingeschreven voor een alternatieve kuur. Bij de een of andere kliniek in het centrum. Ze kreeg voorrang. Maandagochtend moet ze al aantreden.’

‘Wat voor behandeling?’

‘Daar wilde ik niet naar vragen. Ze heeft het over waterstofperoxide-infusen, vreselijk spul. In Sydney krijgt ze al enorme doses vitamine C toegediend. Tachtigduizend eenheden, zei ze. Intraveeneus. Met glutathion of zo. Geen idee wat het is.’

Met het druipende vergiet in de hand bleef hij doodstil staan. Het was of hij zich maar met moeite wist in te houden: nu pas vielen me de aderen in zijn slapen op, onder het witte krulhaar. ‘Het is allemaal kwakzalverij, Helen.’

We gingen aan tafel. Leo begon te eten en deed er als een echte zielenknijper het zwijgen toe. Zijn zwart-met-witte terriër ging naast zijn stoel zitten en keek met onvoorwaardelijke liefde naar hem op.

‘Het is dus kwakzalverij?’ zei ik. ‘Dat zegt mijn intuïtie ook. Moet je horen. Toen uit de scan was gebleken dat ze een darmtumor had, vroeg ze de oncoloog om de behandeling nog een tijdje op te

schorten. Omdat ze eerst grote hoeveelheden aloë vera wilde innemen. Hij zei: “Nicola. Als een tumor van aloë vera kon slinken, zouden alle oncologen op de hele wereld het voorschrijven.” Maar ja, zij gelooft nu eenmaal in zulke dingen. Achter haar bank heeft ze zo’n magnetisch matje liggen. Ze zegt: “Ga er maar eens op liggen, Hel. Daar gaat je osteoporose van over.”

Leo kon er niet om lachen. Hij keek me met zijn driekantige bruine ogen aan en vroeg: ‘En, heb je dat gedaan?’

‘Ja hoor. Heel rustgevend. Ze heeft het ding ergens gehoord.’

‘De chemo heeft dus niet geholpen.’

‘Ze heeft rondgelopen met een zakje van het spul in de rug van haar hand. Ze is geopereerd. Ze is bestraald. Ze hebben gezegd dat ze niets meer voor haar kunnen doen. Het zit in haar botten en in haar lever. Ze moest maar naar huis gaan, zeiden ze. Ze heeft vijf dagen meegedaan aan een spirituele workshop van Petrea King. Daar had ik goede dingen over gehoord, maar het sprak haar niet aan. Daarna is ze naar een alternatieve genezer gegaan. Hij zei dat ze haar kiezen moest laten trekken, omdat de kanker werd veroorzaakt door de zware metalen die uit haar vullingen lekken.’

Leo liet zijn hoofd op zijn handen rusten. Ik at door.

‘Waarom komt ze bij jou?’

‘Ze zegt dat ik haar het leven heb gered. Ze had bijna een heleboel geld overgemaakt aan een biochemicus ergens in Hunter Valley.’

‘Een biochemicus?’

‘Ze had van een fysiotherapeut gehoord dat die man veel succes had geboekt met zijn behandeling tegen kanker. En dus heeft ze hem opgebeld. Hij hoefde haar niet te onderzoeken. Eén blik op haar bloedbeeld was voldoende. Als zij vier mille aan hem overmaakte, dan zou hij haar precies de goede kruiden sturen tegen de tumoren. De kreet “essence van koolsap” is gevallen.’

Er ontsnapte me een hoog gegiechel. Leo keek me strak en uitdrukkingloos aan.

‘En hij zei ook nog dat ze zich geen zorgen moest maken als ze ongunstige dingen over hem hoorde, want hij had vijanden. Mensen die hem kapot wilden maken. Ik wilde tactvol blijven, dus ik vroeg: “Wat dacht je toen hij dat zei?” Ze antwoordde: “Ik heb het opgevat als een teken van integriteit.”

Mijn wangen gloeiden. Ik was me ervan bewust dat ik zat te ratelen.

‘Ik was bang dat ze me ervan zou betichten dat ik haar laatste hoop de kop indrukte. Daarom heb ik achter haar rug om een journalist gebeld die ik ken. Hij heeft een en ander nagetrokken. Die zogenaamde biochemicus blijkt een bekende oplichter

te zijn. Hij beweert de gekste dingen. Voordat hij zich met alternatieve geneeswijzen ging bezighouden heeft hij jaren in de gevangenis gezeten wegens een gewapende overval. Ik heb haar toen meteen gebeld. Ze wilde het geld nét overmaken.'

Ik had even tijd nodig om te bedaren. Leo wachtte af. Het was rustig in zijn kale keuken. Ik vroeg me af of hij er wel eens cliënten ontving. Op het terras aan de andere kant van de glazen schuifpui stond basilicum in een oude betonnen waskuip. De rest van het kleine tuintje werd in beslag genomen door zijn auto.

'Jij werkt ook wel met kankerpatiënten,' zei ik. 'Hoe ziet het eruit?'

Hij haalde zijn schouders op. 'Tamelijk hopeloos. Fase vier.'

'Hoeveel fasen zijn er?'

'Vier.'

Mijn bord was leeg. Ik legde mijn vork neer. 'Wat kan ik het beste doen?'

Hij legde zijn hand op de kop van de hond en trok de oren naar achteren, zodat het dier spleetogen kreeg. 'Misschien komt ze daarom logeren. Misschien wil ze dat jij het doet.'

'Wat?'

'Zeggen dat ze doodgaat.'

We luisterden naar een oude cd van Chick Corea, en we praatten over onze familie en over wat

we hadden gelezen. Laat op de avond liep hij met me mee naar mijn auto. De hond sukkelde achter hem aan. Terwijl ik Punt Road uit reed zag ik dat ze bij de verkeerslichten de weg overstaken en het grote donkere park in verdwenen.

*

Die nacht regende het stil en mild. Om zes uur werd ik wakker met een angstig voorgevoel, het soort spanning dat me ook bevangt wanneer de deadline voor een artikel nadert: de onontkoombare noodzaak iets nieuws uit mezelf te halen. Vandaag kwam Nicola. Ze wierp haar schaduw vooruit.

Niettemin zette ik een paar nieuwe geraniums in een bloembak, die ik tegenover haar kamer aan de zijschutting hing. De bloemknopjes, opgerold binnen de schutblaadjes, deden me denken aan puntig geslepen potloden. Mijn blik bleef rusten op het felle rood dat afstak tegen de lelijke omheining.

Tussen de middag was ik bezig een boterham klaar te maken, toen Bessie zich door de opening in de schutting wrong. Ze kwam een demonstratie geven van een nieuw haarspeldje dat haar pony op zijn plaats hield wanneer ze op en neer danste. Ze had een loopneus, die ik telkens met een stuk keukenrol afveegde. De tv stond aan.